

Nr 70.

Av herr Staxäng m. fl., angående en effektivisering av kustbevaknings- och livräddningstjänsten utefter våra kuster.

Frågan om ett förbättrande av den ytterst svaga bevakningen vid fall av skeppsbrott o. d. har på den senaste tiden på ett ytterst skrämmande sätt återigen aktualiserats, t. ex. vid den 10 januari 1949 inträffade förlisningen av fiskebåten Vy 162 »Fanny», som gick under med sin besättning om två man. Vid nyårshelgen inträffade en annan katastrof, då det norska motorfartyget »Farne» totalförliste utanför Hallandskusten. Vid detta tillfälle — natten till den 30 december — blåste 18 sekundmeter sydvästlig vind. Sjöräddningen alarmerades på torsdagen, och från Hallands flygflottilj utgick ett flygplan på torsdagseftermiddagen. På grund av den tilltagande skymningen kunde icke några observationer göras. Då livräddningssällskapets motorlivbåt alarmerades för sent ansåg man det på torsdagen hopplöst att göra efterforskningar.

Man kan nämna ytterligare en lång rad exempel från de senaste åren, vilka på ett ohyggligt sätt ha åskådliggjort det trängande behovet av att bevakningen runt våra kuster ordnas på ett mera tillfredsställande sätt. Så t. ex. förliste »Vesta» vid Örskär, »Westfalen» vid Pölsan och »Sonja» vid Falkenberg under år 1944. När »Vesta» förliste vid Örskär hade nödsignaler observerats i land, men ingen hade rapporterat detta till livbåtsstationen förrän lik började flyta i land. »Sonjas» förlisning upptäcktes icke förrän liket av en besättningsman kom flytande in i Falkenbergs hamn. Vid »Westfalen» förlisning spilldes cirka 200 människoliv.

Enbart de här relaterade fallen — flera andra skulle kunna nämnas — äro oförtydbara bevis för att man inom livräddningens och kustbevakningens områden i Sverige från myndigheternas sida ännu icke har vidtagit alla de åtgärder, som varit möjliga, för att förhindra katastrofer av detta slag. I ett land sådant som Sverige med vår relativt högtstående sociala omvårdnad måste man livligt beklaga, att en så viktig detalj som livräddningsverksamheten icke tillbörligt har ägnats statsmakternas intresse och uppmärksamhet. Problemet har till stor del fått lösas på frivillig väg. Men det ställer sig helt naturligt att man på denna väg inte har haft möjlighet att arbeta med de resurser, som en effektiv livräddnings- och kustbevakningsverksamhet kräver i ett land med så långa kuster som Sverige. Det förefaller för övrigt vara så, att Sverige är den enda kulturnation i världen, som har sin kustbevakning så föga tillfredsställande ordnad som här påtalats. Så till exempel lär man både i England och USA ha välutrustade och fast uppbyggda organisationer, vilka hålla ständig utkik och vid dåligt

1 — Bihang till riksdagens protokoll 1949. 4 saml. Nr 70—81.

väder stärka bevakningen. Genom dessa organisationer kunna ett flertal livräddningsstationer bemannas.

Den frivilliga organisationen i Sverige — Svenska sällskapet för räddning av skeppsbrutne (Livbåtssällskapet) — som har tagit sig an livräddningsverksamheten och som under en lång följd av år bedrivit ett behjärtansvärt arbete, kan på grund av ekonomiska hinder icke ingripa i hela den utsträckning som vore önskvärd vid fall av sjönöd.

Enligt uppgift har Svenska sällskapet för räddning av skeppsbrutne ingått till Kungl. Maj:t med en skrivelse, vari föreslås att 3,6 milj. kr. skulle anslås från det överskott på 275 milj., som uppstått på krigsförsäkringsnämndens verksamhet, till byggande av 10 stycken snabbgående undsättnings- och ambulansbåtar. I skrivelsen föreslogs vidare att 5 milj. kronor skulle i en fond avsättas till drift, underhåll och ersättningsbyggen, vilket senare belopp skulle för all framtid garantera bibehållandet av de föreslagna tio nya livräddningsbåtarna. Den föreslagna fonden på 5 milj. kronor skulle kunna förvaltas av Svenska sällskapet för räddning av skeppsbrutne, vilket på grund av sin rika erfarenhet i denna mycket vitala fråga synes besitta sådan kunskap på området i fråga, att det säkerligen skulle kunna omhändervä uppgiften på ett effektivt sätt. Medlen skulle kunna lämnas till sällskapet i form av statsobligationer, och sällskapet borde årligen lämna en officiell redogörelse och redovisning till Kungl. Maj:t och statsrevisorerna över medlens användande.

Förutom den på ovannämnda sätt vidtagna förbättringen i möjligheterna till livräddning och bevakning i detta syfte av våra kuster — en förbättring som givetvis också ur militär synpunkt är synnerligen önskvärd — synas även andra åtgärder kunna vidtagas för att främja de berättigade krav, vårt lands kustbefolkning och inom sjöfarten sysselsatta personer kunna ställa på statsmakterna i detta avseende.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en skyndsam utredning av frågan om en effektivisering av kustbevaknings- och livräddningstjänsten utefter våra kuster under beaktande jämväl av det förslag att anvisa medel till byggandet av 10 snabbgående undsättnings- och ambulansbåtar samt till upprättandet av en fond för dessa båtar drift och underhåll, vilket Svenska sällskapet för räddning av skeppsbrutne framställt i skrivelse till Kungl. Maj:t.

Stockholm den 20 januari 1949.

Ernst V. Staxäng.

Jöns Nilsson

Märta Boman.

i Bästekille.

Carl Östlund.

Eric Nilsson

Walter Edström.

i Svalöv.